

STAPPENPLAN PROJECT BUURTEN MET ERFGOED

1. DOELSTELLINGEN FORMULEREN

Volgens de theorie van 'Cultuur in de Spiegel' (CiS) is het uiteindelijke doel van cultuuronderwijs dat leerlingen leren reflecteren op hun eigen cultuur en die van anderen. Op die manier ontwikkelen en vergroten ze hun cultureel bewustzijn.

In het project 'Buurten met erfgoed' leren de kinderen reflecteren op iets dat deel uitmaakt van hun eigen cultuur: de omgeving waarin ze leven. Ze staan stil bij wat ze belangrijk, onbelangrijk, waardevol of onaangenaam vinden in die omgeving, over wat ze willen behouden of liever zien veranderen.

Als kinderen op zoek gaan naar het verhaal achter het erfgoed in de eigen omgeving en de eigen omgeving 'leren lezen', kunnen ze dat later ook met andere omgevingen of met de grote wereld en worden ze een meer cultureel bewuste wereldburger.

Vanuit dit kader vinden we het belangrijk dat je eerst goed bedenkt wat je met de kinderen wilt bereiken op vlak van reflectie met dit erfgoedproject over de schoolbuurt en pas daarna bekijkt met *welk erfgoed* en *hoe* je dit einddoel kunt bereiken.

- Formuleer doelstellingen voor het erfgoedproject.
- Beschrijf in de doelstellingen niet enkel welke kennis de kinderen zullen opdoen over het erfgoed uit de buurt, maar benoem zeker ook waarover de kinderen gereflecteerd zullen hebben aan het einde van de rit of over welk aspect van de schoolomgeving ze zich een eigen mening hebben gevormd.

2. KEUZE ERFGOED

Tijdens de startdag en het eerste opvolgmoment breng je het erfgoed in de buurt van jouw school in kaart: gebouwen, monumenten, voorwerpen, landschappen, belangrijke figuren, streekproducten, dialecten, straatnamen, ... Je krijgt ook een zicht op de erfgoedpartners in jouw regio en de soort informatie waarover ze beschikken en/of de specifieke expertise waarmee ze je kunnen bijstaan bij de uitwerking van jouw project.

- Bedenk welk erfgoed uit de schoolomgeving je gaat inzetten om de doelstellingen die je voor dit erfgoedproject formuleerde te bereiken.
- Kies - vanuit de informatie die je kreeg van de erfgoedpartners over het erfgoed in je buurt - één of enkele erfgoedonderwerpen waarvan je denkt dat de kinderen die interessant vinden.
- Je kan de kinderen ook enkele mogelijke erfgoedonderwerpen voorleggen en samen met hen bepalen waarrond jullie zullen werken.

3. INTRODUCTIE ERFGOEDPROJECT

Erfgoed is voor de meeste kinderen een onbekend (en dus onbemind?) begrip. Als je het erfgoedproject op een leuke manier in de klas introduceert, gaan de kinderen meer gemotiveerd en enthousiaster zijn om deel te nemen.

Mogelijke activiteiten:

- Geef een inleidende les om het begrip erfgoed in het algemeen te introduceren op het niveau van de kinderen (cf. oefeningen startdag – zie document 'Erfgoed voor dummies' uit syllabus).
- Laat de kinderen zelf mee bepalen rond welk erfgoed uit de buurt jullie zullen werken.
- Formuleer een prikkelende onderzoeksvraag of probleemstelling over het erfgoedonderwerp en nodig de kinderen uit om samen met jou op zoek te gaan naar de oplossing.

4. BEDENKEN EN UITWERKEN LESACTIVITEITEN

Volgens de theorie van CiS leer je de kinderen reflecteren over cultuur en scherp je hun cultureel bewustzijn aan door het stimuleren van de vier culturele basisvaardigheden (waarnemen, verbeelden, conceptualiseren en analyseren) via een mix van cultuurdragers (lichamen, voorwerpen, taal, grafische tekens).

- Bedenk één of meerdere activiteiten waarmee je de doelstellingen voor het erfgoedproject kunt bereiken. Werk hiervoor eventueel samen met de regionale erfgoedpartners. Om op originele ideeën voor lesactiviteiten te komen, kan je de creatieve denkoefeningen gebruiken die we tijdens de startdag deden (zie document 'Ontwikkelen van originele erfgoed-activiteiten' in syllabus).
- Bedenk voor de eerste fase van het project activiteiten waarin de kinderen op zoek gaan naar informatie over de geformuleerde probleemstelling of onderzoeksvraag (bijvoorbeeld via spelen, verhalen, doe-activiteiten, gesprekken, een quiz ...).
- Voor de tweede fase kan je activiteiten voorzien waarbij de kinderen de informatie die ze bijeen gesprokkeld hebben verwerken in een creatief eindproduct (bijvoorbeeld een filmpje, poster, collage, rollenspel, TV-show, discussie ...).
- Werk je lesactiviteit(en) zo uit dat er verschillende culturele basisvaardigheden gestimuleerd worden en verschillende cultuurdragers aan bod komen (zie ook schema's culturele vaardigheden en cultuurdragers CiS in syllabus).

5. UITVOEREN LESACTIVITEITEN

- Voer de geplande lesactiviteiten uit. Werk hiervoor eventueel samen met de regionale erfgoedpartners.
- Denk eraan om je lesactiviteiten te documenteren met audiovisueel materiaal (foto's, filmpjes, audio-opnames, resultaten van beeldende opdrachten ...). Dat kan handig zijn wanneer je later een toonmoment wilt organiseren (zie verder) of wanneer je je ervaringen wilt delen met collega's die niet aan het project Buurten met erfgoed deelnemen.

6. TOONMOMENT

- Organiseer een toonmoment voor de andere kinderen en leerkrachten van de school, voor (groot)ouders of buurtbewoners ... waarop de resultaten van jullie onderzoek en/of de neerslag van jullie activiteiten te zien zijn. Maak bijvoorbeeld een tentoonstelling met de kinderen als gids of laat hen in een toneel historische personages naspelen ...).

7. EVALUATIE

Evalueer het project samen met de kinderen:

- Wat hebben we gedaan?
- Wat onthoud ik daaruit?
- Wat was er leuk / minder leuk en waarom?

Evalueer het project zelf - in functie van de toekomst:

- Heb je met het project de vooropgestelde doelstellingen bereikt? Waarom (niet)?
- Welke erfgoedactiviteiten zou je in de toekomst opnieuw organiseren? Wat zou je eventueel anders aanpakken?
- Welke erfgoedactiviteiten ga je zeker niet meer doen? Waarom?
- Hoe ga je ervoor zorgen dat het thema erfgoed na afloop van dit project in de school blijft verder leven?

